Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 38 THURSDAY, FEBRUARY 26 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 –ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 26-го ЛЮТОГО 1998 р. Ч. 38 РІК CV

ВАТИКАН І МОСКВА ГОВОРЯТЬ ПРО УКРАЇНЦІВ

Парсиппані, Н. Дж. — Як інформують, в січні відбулася в Москві чергова зустріч представників Апостольського Престолу і Московського Патріярхату порядком щорічних таких зустрічей. Апостольський Престіл репрезентував Кардинал Едвард Ідріс Кассіді, голова Папської ради з питань християнської єдности, Російську Православну Церкву Митрополит Смоленський і Калінінградський Кирил, голова Відділу зовнішніх церковних зносин Московського Патріярхату.

Обі сторони розглянули ряд спільних питань і узгоджені дії для якнайшвидшого поборення труднощів, існуючих у взаємовідносинах між православними та греко-католиками в Україні. Розглянено також інші питання у зв'язку з наближенням 2000-літнього ювилею християнства.

15-го січня обидві делегації були прийняті Патріярхом Алексієм II. Все це однак відбувалося без запрошення та участи представників УГКЦ і без узгіднення рішень з її представниками, хоча на попередній минулорічній зустрічі 7–8-го травня в місті Барі, Італія, брали участь представники УГКЦ. Там було також вирішено створити комісію на рівні єпископів, яка займалася б вивченням та розв'язанням конфліктів між УГКЦ та УПЦ МП. Від греко-католицької сторони у комісію увійшов екзарх Києво-Вишгородський Владика Василь Медвіт, а з боку УПЦ МП Єпископ Донецький і Маріюпольський Іларіон. Однак від того часу до сьогодні засідання комісії не відбулося, оскільки жодного разу не було заяв про конфлікти.

Тепер, на черговій зустрічі, на яку з невідомих причин не запрошено представників УГКЦ, заключний комунікат зустрічі стверджує, що „сторони констатували, що міжконфесійні відносини у західній Україні, на жаль, не змінилися на краще з часу останньої двосторонньої зустрічі в Барі. Були погоджені спільні дії, спрямовані на швидше подолання труднощів, які існують у взаємовідносинах між православними та греко-католиками в Україні".

Про це інформує також пресокомунікат УГКЦ з приводу зустрічі у Москві, закінчуючи його таким ствердженням: „Хочемо також підкреслити, що УГКЦ дуже болюче сприймає, коли про неї говорять, чи домовляються, не запрошуючи її до участи і не беручи до уваги дійсного стану речей та не зважаючи на потреби і бажання самої УГКЦ".

Конференція представників УГКЦ в цій справі відбулася 27-го січня і нею проводив Владика Юліян Ґбур, секретар Синоду Єпископів.

О. Литвак критикує рішення Верховної Ради

Київ (УНІАР). — У понеділок, 16-го лютого, Олег Литвак у зверненні до Верховної Ради висловив категоричну незгоду з тим, яким чином парламент розглядав 13-го лютого цього року такі важливі кадрові питання, як надання згоди на призначення Президентом генерального прокурора України та голови Фонду Державного Майна України.

Як подає українське телебачення, О. Литвак вказав на грубі порушення законів під час розгляду питання про призначення генерального прокурора. Згідно з законом, генерального прокурора мають обирати таємним голосуванням шляхом подачі бальотів, а 13-го лютого депутати голосували відкрито картками. З огляду на вище викладене Олег Литвак закликав: поперше, усунути порушення Конституції та законів України, що були допущені під час розгляду 13-го лютого питання про призначення на пост генерального прокурора запропонованого Президентом кандидатури. Подруге, розглянути подання Президента у суворій відповідності до законодавства вже новим складом парляменту.

"У такій ситуації, — зазначає О. Литвак, — важко говорити про повноцінну працю цих двох вкрай важливих установ. Що стосується відсутности стабільности у керівництві Генеральної Прокуратури, то негативні наслідки цього можуть набути загрозливих маштабів. Без перебільшення можна сказати, що стан, коли в Україні немає генерального прокурора, тим більше у такий складний період для нашої держави, як період становлення, небезпечний для законности та правопорядку в країні взагалі. Вимушений визнати, і вважаю, багато хто зі мною погодиться, що питання про призначення генерального прокурора України повністю перейшло з площини юридичної до площини політичної".

В аналогічній заяві для преси О. Литвак висловив своє ставлення до нинішнього парляменту: "Причини, через які багато хто з народних обранців не бажає призначення генерального прокурора, більш ніж очевидні. Я не маю особистої образи на тих, хто голосував проти призначення або не голосував зовсім, але мушу висловити свою громадянську оцінку роботи деяких парляментаристів: вони використовують депутатський мандат лише у власних цілях, ховаючись за ним від відповідальности за свої злочини, або роблять завдяки ньому свою кар'єру".

На думку О. Литвака, "Олександер Мороз славиться своїм умінням маніпулювати парляментом та протягувати потрібні йому рішення. Він обирає для відповідних слухань обідню годину п'ятниці, коли у залі найменше число депутатів; крім того, цей день був останнім до перерви у роботі сесії".

"Я не бажаю, — підкреслив О. Литвак, — щоб політичні маніпулятори вирішували мою долю, тому більше не хочу, щоб питання про моє призначення розглядалося цим парляментом, робота якого абсолютно неконструктивна".

І. ДЕМ'ЯНЮКОВІ ВІДДАЛИ АМЕРИКАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

Клівленд. — Після 17-річної судової боротьби пенсіонерові автомобільної індустрії Іванові Дем'янюкові віддали американське громадянство.

І. Дем'янюкові громадянство ЗСА відібрали у 1981 році, відразу після того як Департамент юстиції звинуватив його, що під час Другої світової війни він був сторожем нацистського тобору смерти де був званий „Іваном Грозним".

У п'ятницю, 20-го лютого, суддя Федерального окружного суду в Клівленді Пол Матія, визнав, що адвокати Департаменту юстиції „ діяли з нерозсудливим нехтуванням їхнього обов'язку супроти суду", бо не виявили всіх доказів і свідчень, котрі могли допомогти І. Дем'янюкові себе оборонити, та обманули суд.

У 1986 році І. Дем'янюк був першим, якого Уряд ЗСА на вимогу Ізраїля видав туди на суд, як воєнного злочинця. Там його засуджено на кару смерти. Одначе у 1993 році Верховний суд Ізраїля вирішив, що немає достатніх підтверджень щоб доказати, що саме українець з походження І. Дем'янюк був тим загальновідомим жорстоким вартовим у концентраційному таборі Треблінка у Польщі.

Дружина І. Дем'янюка Віра заявила репортерові газети „Клівленд ПлейнДілер": Сьогодні я щаслива, але впродовж 20 років я важко терпіла і страждала".

Суддя П. Матія підкреслив, що прокуратори повинні були виявити декілька речей, включно зі зізнаннями чотирьох свідків, котрі не могли ідентифікувати І. Дем'янюка як „Івана Грозного", документи котрі стверджували що в даний час І. Дем'янюк працював у іншому таборі і зізнання вартових з Треблінки, що „Іваном Грозним" був чоловік на ім'я Іван Марченко.

Суддя П. Матія дав Департаментові юстиції до вибору, внести нове судове оскарження проти І. Дем'янюка, щоб забрати від нього американське громадянство та депортувати. Речник Департаменту юстиції сказав, що департамент застановляється над тією можливістю.

Ю. Лужкова все ще турбує український статус Севастополя

Севастопіль. — 21-го лютого посадник Москви Юрій Лужков знову пообіцяв, що домагатиметься переведення Севастополя під юрисдикцію Росії, повідомили засоби масової інформації.

Виступаючи перед групою севастопільців і моряків Чорноморської фльоти, він ще раз засудив „насильну українізацію" етнічних росіян і застеріг, що „відносини між Україною і Росією ніколи не будуть прозорими і щиро братерськими, якщо продовжуватиметься несправедливість у зв'язку з Севастополем і Кримом".

Ю. Лужков перебував у Севастополі на відкритті нового житлового будинку для родин моряків Чорноморської фльоти, будівництво якого фінансував уряд Москви.

Як відомо, у договорі з Україною Росія відмовилася від територіяльних претензій, однак російський парлямент зволікає з ратифікацією цього документу. 20-го лютого УНІАР повідомила, що нижча палата Державної думи проголосувала проти ратифікації угоди. Верховна Рада України ратифікувала договір 14-го січня.

Міністерство Закор-

(Закінчення на стор. 3)

АЕС об'єднано в одну компанію

Київ. — Атомні електростанції України мають тепер єдине керівництво — Національну Атомну Компанію „Енергоатом" (НАКЕ), повідомила 21-го лютого УНІАР.

„Об'єднання п'яти атомних електростанцій в одній компанії допоможе зосередити зусилля фахівців для вирішення завдань безпечного використання АЕС", — заявив перший заступник міністра енергетики України Н. Фрідман на презентації „Енергоатому".

За словами президента нової компанії Нура Нігматулліна, головною метою „Енергоатому" є досягнення високої рентабельности виробництва атомних станцій за умови постійного підвищення рівня їхньої безпеки.

Основні завдання НАКЕ, за словами його керівництва, полягають у проведенні єдиної економічної та технічної політики, а також у створенні сприятливих умов для підвищення продуктивности праці і якости робіт. „'Енергоатом' створить умови для економічної стабільности у галузі атомної енергетики", — запевнив Н. Нігматуллін.

Посадники вимагають безпеки для урядовців

Київ (УНІАР). — Правління Асоціяції Міст України оприлюднило заяву, в якій посадники міст вимагають від правоохоронних органів вжити заходів для захисту життя та здоров'я кандидатів на народних депутатів, посадників, урядових осіб державної влади та органів місцевого самоврядування.

„Учасники мафіозних кланів, прагнучи досягти влади, не зупиняться тільки на залякуванні, підкупі, погрозах, а й вже знищують тих керівників, в тому числі міських голів, які ще не втратили людської гідности і почуття відповідальности перед своїми громадянами", — сказано у заяві.

Асоціяція посадників міст вимагає інформувати громадськість про хід розслідування вбивства посадника Шахтарська Віктора Шелудька і померлого після замаху першого заступника голови Ради Міністрів Криму Олександра Сафонцева, який був також посадником Керчі.

У Срі Лянці триває міжетнічна ворожнеча

Канді, Срі Лянка. — В цьому цейлонському місті нову терористичну акцію пімсти здійснили бойовики тамільської сепаратистської групи „Тигри визволення Тамілі ілому", які вже понад 15 років борються за створення незалежної тамільської держави на північному сході острова. У вислідi вибуху начиненого динамітом авта загинуло 15 осіб, в тому числі три терористи, які добровільно пішли на смерть. Вибухом пошкоджено дах і стіну знаменитого на ввесь буддійський світ храму Зуба Будди.

Сам скарб вціль, бо Зуб Будди зберігається за високим фортечним валом, і треба перейти багато сходинок, щоб потрапити до головної святині сріланкійських буддистів.

У відповідь розгнівані сингали відразу наступного дня спалили індуїстський культурний центр в Канді. Все ж більшість спостерігачів годяться в тому, що релігійні різниці між сингалами-буддистами, яких налічується три чверти населення острова, і тамілами-індуїстами, яких на Цейлоні є тільки 15 відс., не належать до головних причин конфлікту, який так трагічно поділив 18-мільйоновий народ Срі Лянки на два ворогуючі табори. Головною причиною є економічні та політичні чинники. Тамільські сепаратисти звинувачують сингальську більшість в дискримінації тамільської етнічної групи.

Терористична акція перед храмом Зуба Будди ще більше роздiлить сріланкійський народ. Хто зазіхає на цей храм, той кидає виклик самим основам сингальського буддизму, як вони вважають, — найчистішого у своїх доктринах. Відомо, що до Срі Лянки приїжджають буддисти з усього світу, щоб там вивчати тексти святих книг.

Вимагають швидкої перевірки обіцянок С. Гуссейна

Вашінґтон. — У вівторок, 24-го лютого, республіканські та демократичні члени Конгресу наполегливо вимагали від Уряду президента Билла Клінтона, якнайшвидшої перевірки обіцянки іракського президента Саддама Гуссейна — дозволити інспекторам Організації Об'єднаних Націй беззастережного доступу по цілій країні до всіх запідозрілих місць переховання і виробництва зброї масового знищення.

У розмовах з найважливішими урядовими особами, включно з Меделин Олбрайт, секретарем Державного департаменту, Вілліямом Когеном, секретарем Департаменту оборони, і ген. Генрі Шелтоном, керівником Об'єднаних штабів американських збройних сил, члени Конгресу мали змогу висловити свої побоювання і сподівання. Хоч деякі з них дальше досить скептично розцінюють досягнуту угоду між С. Гуссейном і Кофі Аннаном, генеральним секретарем ООН, то все ж таки більшість дає перевагу обережному оптимізмові.

Нют Ґінґріч, спікер Палати Репрезентантів, підкреслив, що вповні підтримує Президента у його теперішніх заходах щодо Іраку та сподіється, що за день — два стане відомо, що згаданий договір є справжнім договором, який автоматично дозволятиме на відповідну акцію у випадку його недотримання зі сторони С. Гуссейна. Члени Конгресу обидвох партій все ж таки домагаються швидкої перевірки даної Гуссейном і підписаної його заступником прем'єр-міністром Тарік Азізом, бо зазначують, що в минулому С. Гуссейн також давав обіцянки і так само швидко їх ламав.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВИЙШЛА КНИГА "ВІДКРИТА ЗОНА"

КИЇВ. — Вийшла з друку збірка спогадів журналістів, які висвітлювали ліквідацію наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС, під назвою "Відкрита зона". Збірку підготував член Спілки Журналістів України, безпосередній учасник тих подій, журналіст Ігор Засєда. За його словами, журналісти їхали до Чорнобиля виконувати свій обов'язок, а не заради грошей. Багато з них загинуло. До збірки ввійшли біографії та спогади про 12 загиблих журналістів. Тираж книги — 600 примірників, які плянується продавати по 2 грн., а гроші переразувати до Фонду підтримки журналістів. У березні журналісти, що пишуть на чорнобильські теми, плянують відвідати Чорнобиль. Крім того, Асоціяція "Чорнобильпрес" запланувала видання ще однієї книги п.з. "Брат, ти братом сильний!" про журналістів-чорнобильців.

ЗНОВУ ПРО РЕКОНСТРУКЦІЮ ПАЛАЦУ "УКРАЇНА"

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко в інтерв'ю для телекомпанії "Сучасне Телебачення" (СТБ), сказав, що частина парляментаристів, яка знов і знов намагається повернутися до питання про реконструкцію Палацу "Україна" роблять це "з чисто політичних міркувань". В. Пустовойтенко не вбачає в своїх діях ніякої провини і "задоволений тим, що зробив". Прем'єр підкреслив також, що парлямент досі не розглянув набагато гостріше питання про заборгованість українських газотрейдерів Російському акціонерному товариству "Газпром", яка, за даними росіян, складає близько 1 блн. дол. Борг газотрейдерів був гарантований державою за часів прем'єра Павла Лазаренка. Нинішній Уряд України, за словами В. Пустовойтенка, розглядає цю проблему, як справу комерційних структур і підтверджувати державні гарантії погашення боргу не збирається. "Це питання оптових імпортерів тому РАО 'Газпром' повинен звертатися до тих, кому він надавав газ", — вважає прем'єр-міністер України.

КОМУНІСТИ СВОГО ДОМОГЛИСЯ

ДОНЕЦЬКЕ. — Голова Федерації Профспілок України Олександер Стоян, закликаючи до всеукраїнської акції протесту проти порушення основоположних прав людини на працю і гідну та своєчасну її оплату, зазначив, що певні політичні сили намагаються використати профспілкову акцію у власних цілях. Секретаріят ЦК КПУ надіслав своїм регіональним комітетам вказівку організувати масову участь в акції профспілок прихильників КПУ з політичними гаслами та вимогами зміни "антинародного" курсу, резиґнації Президента і Кабінету Міністрів, а також закликами голосувати за кандидатів від Компартії України. Федерація профспілок категорично відмежувалася від таких спроб політизації акції протесту і закликала всіх її учасників "підтримати економічні вимоги профспілок і не піддаватися на політичні провокації". Та організатори акції протесту в Донецькому не прислухалися до закликів О. Стояна і перетворили акцію на політичне віче. Промовці виголошували гасла антиукраїнського, антидержавного спрямування, закликали до відновлення СССР, критикували ринкові реформи. Представники лівих сил використали віче, агітуючи голосувати за комуністів у більші з позапартійними.

ОБ'ЄДНАННЯ "ВІТЧИЗНА" — ЗА ПРОДОВЖЕННЯ УПОВНОВАЖЕНЬ ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ. — Подовжити термін уповноважень Президента Леоніда Кучми до 2002 року та скасувати вибори до Верховної Ради України запропонували 300 делеґатів Другого Надзвичайного з'їзду Всеукраїнського об'єднання "Вітчизна". За їхнім задумом, остаточно це питання має бути вирішено шляхом всеукраїнського референдуму Аналогічне звернення з'їзд ухвалив і до народу України. Об'єднання "Вітчизна" створено 1995 року, за словами його голови генерал-майора Вілена Мартиросяна, для допомоги військовослужбовцям і членам їхніх сімей.

УНА — НАЙПОПУЛЯРНІША ПАРТІЯ

КИЇВ. — Як засвідчили результати імітації виборів на вебсторінці Народно-Демократичної Партії, Українська Національна Асамблея (УНА) — найпопулярніша партія. Керівник НДП Анатолій Матвієнко на пресовій конференції 23-го лютого розповів, що створення партійної веб-сторінки є прагненням прорватися у світ новітніх технологій та широкого інформаційного простору. НДП пропонує користувачам інтернету загальну інформацію про партію (статут, програму, "10 кроків НДП" тощо) та поточну, зокрема, заяви щодо внутрідержавних подій, а також побачити портрети представників першої десятки партійного списку НДП з інформацією про кандидатів. Вебсторінку представлено трьома мовами: українською, російською та англійською, і вона матиме щотижневу інформаційну підтримку на час виборів.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 23-ГО ЛЮТОГО, колишній президент Південної Африки П.В. Бота, на звинувачення зневаги до Південно Африканської комісії правди та замирення відповів, що він не почувається винним і відразу звинуватив згадану комісію у зламанні своєї обіцянки, дозволити йому зізнавати на письмі. П.В.Бота, 82-річний останній твердолінійний президент Південної Африки з часів расової ізоляції, звинувачений у зневаженні, бо вже тричі відмовлявся особисто з'явитися перед названою комісією, котра хоче поставити йому цілий ряд питань щодо його причетности у заподіяних звірствах під час його правління. Відповідаючи на це звинувачення заявою невинности, адвокат П.В. Боти прочитав шестисторінкове вияснення та зазначив, що в обороні свого клієнта доказуватиме, що згадана комісія та її голова Архієпископ Дезмонд Туту не тільки зламали свою обіцянку, але також діють під впливом політичних мотивів.

В АМЕРИЦІ

У НОЧІ З НЕДІЛІ НА ПОНЕДІЛОК, 23-го лютого, серія гураганів навістила центральну Фльориду, прямуючи у північнозахідному напрямі з вітрами силою 158 до 260 миль на годину та залишила 50-милевий шлях руїни з принаймніше 38 жертвами. Стейтові офіційні чинники заявили, що це був найбільш смертельний гураган в історії стейту, бо крім зазначених жертв понад 260 осіб було поранено, а сотні інших залишились без даху над головою. Хоч місцеві власті пізно вечером у неділю, 22-го лютого, попереджали населення про надходячу бурю, то більшість людей, як виглядає, не сподівалися такого нещастя. Багато з тих, які стали жертвою гураганів, загинули під час сну, коли їх сила гураганів викинула з постелі або присипала матеріялом повалених будівель. Покищо не має циферних зіставлень нанесеної шкоди, але 14 повітів оголошено повітами наглої потреби, що дає їм можливість отримати державну допомогу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Часи змінюються... Справді?

Що часи змінюються і все тече та минає, знали ще в дохристиянську давнину. І розвівши руками, додавали: й ми змінюємося разом з ними...

Так, змінюємося, але щоб аж до такої міри?! Колись якби навіть у найглухішому українському селі священик під час казання проголосив, що хтось з його пастви схиляв когось до орального сексу, була б „публіка" на ціле село, і тому нещасному відщепенцеві довелося б провалитися крізь землю. А тепер ось часи аж так змінилися, що в цьому „злочині" звинувачують президента великої країни, а з нього — мов з гуски вода! Ба — мало того, що він сам ані не почервоніє, але як же дивно, щоб не сказати гірше, при цьому виглядають прості американці, громадяни висококультурної держави! Згідно з опитуваннями, незалежного прокуратора Старра, який в поті чола намагається докладно розслідувати всі подробиці цієї пікантної історії, підтримують заледве 15 відсотків населення, а президента Билла Клінтона — понад 50 відсотків! Якщо так далі піде, то наступні президенти свої сексуальні уподобання задовольнятимуть просто на трав'яному лужку перед Білим Домом.

Для слабкої втіхи — ця напасть не лише американська. Он відколи помер французький президент Міттеран, за ним тягнеться шлейф спогадів щодо його коханок і позашлюбних дітей. Стіни англійського парляменту теж не раз вже стрясалися від сексуальних скандалів. Трохи легше ведеться арабсько-мусулманським провідникам: там закони офіційно дозволяють мати чотирьох жінок — то й роби собі з ними, що тобі найбільше до вподоби.

Сексуальні пустощі не є навіть прерогативою білої раси. Приблизно те саме чинять чорні. Он Нелсон Мандела на старі літа покинув свою Вінні і обнімається перед фотокамерами з молодшими.

Ото на все те надивишся і вже не знаєш, що думати про майбутнє людства. На чому воно, на якій моральній основі триматиметься? Якщо провідники народів і законодавці дозволяють собі на „надмірні вольності", то чого можна чекати від нас, простих смертних?

Слава Богу, відповідь на це запитання завжди була і, сподіваємося, завжди буде позитивна: світ у його духовому сенсі тримається не на моралі президентів і прем'єрів, а на простих, звичайних людях. Тому не варто ламати у відчаї руки: мовляв, якщо таке робиться аж там, у „білих домах", то як же нам себе вести і які надії можемо покладати на виховання наших дітей та внуків? Такі, як завжди! Як наші батьки і діди покладали на нас, хоч теж мали досить підстав вважати, що світ іде в чотири боки. Ще Сократ колись, за 400 літ до Христа, нарікав: „Молодь тепер значно зіпсованіша, ніж за часів моєї юности".

Теперішня міра зіпсованости Сократові й приснитися не могла. А проте світ не занепав, далі люди люблятья, народжують дітей і земля все ще обертається довкола сонця. Так само все ще має силу духове сонце — віра в Бога, сумління, совість, почуття справедливости, внутрішня здатність розрізняти добро і зло. Так, значить, має бути — щоб кожне покоління, стаючи на ноги, трохи дуріло й вискакувало зі шкіри, бродило, мов молоде вино. А потім воно неминуче вертається до традицій, до батьківських моральних вартостей. Світ як був від початку в Божій опіці, є він у ній і тепер. І з моральними основами життя погоджуються навіть ті, хто ті основи перед тим активно заперечував. От чому Карла Такер глибше розуміла справу, ніж її ліберальні оборонці, що прагнули зберегти їй життя. Такою, знаємо, є природа лібералізму — більше співчувати засудженому злочинцеві, ніж його жертві. Так ось — покійна, прости їй Боже, Карла внутрішньо була згідна зі смертним присудом, бо у власному серці носила цей присуд і вважала його справедливим. І тому, з християнського погляду, вона вийшла з цієї трагедії врятованою — для вічности. Нам її шкода, бо ми собі не можемо уявити того, що вона пережила — що в її очі дивилися очі тих людей, яких вона убивала.

Таким є парадокс буття: світ лежить у злі і бруді, однак тримається силою незнищенного людського добра і моральної краси. Тому не варто ляментувати, не варто узагальнювати і вважати хисткість нашого часу явищем фатальним і кінецьсвітнім. Бо коли ми так вважаємо, невидиме містичне зло стоїть поруч і потирає з вдоволення руки. Не говорімо з його нашіптувань!

А щодо того, що нам хотілося б, щоб держава прийняла закон, який зобов'язує поголовно всіх нас бути високоморальними, то слід нагадати, що ще Руссо казав з цього приводу: „Мораль є цариною нашої внутрішньої свободи, тому закон про неї мусить мовчати".

Олександер Серафин

„У СУСІДА..."

Ми, уродженці України чи нащадки українців, завжди охоче читаємо у своїй і чужій пресі про Україну, головно про її політичні і економічні перетворення. Часто ми не задоволені з млявости проґресу чи браку його. Також бажаємо, щоб життя в Україні ставало кращим для її громадян. Інколи надходять думки, що напевно інші нові держави, про які менше пише наша преса, роблять кращий проґрес у перебудові, ніж Україна.

Лондонський „Економіст" час від часу пише досить критично про економіку України. Він також пише частіше про її північних сусідів, але рідше про дальших, азійських. Одначе, у своєму числі з 7-го лютого „Економіст" присвятив кільканадцять сторінок країнам Центральної Азії, в число яких входять держави, які постали на руїнах колишнього СССР.

Специфічні обставини цих країн різняться, але мають також багато спільного між собою і з Україною. Всі вони успадкували тяжку ситуацію, яку залишив комунізм: збанкрутілі заводи, які виробляють непотрібні людям товари; велику кількість населення, яке живе в убогості, все ще у складі занепадаючих колгоспів; кволі, але все ще докучливі бюрократії зі штабами малоплатних і корумпованих службовців, нестійкий фінансовий сектор. Їхнім невідкладним завданням є перетворити це безладдя у функціонуючу ринкову економіку.

Візита до будинку, де міститься азербайджанський кабінет міністрів, за словами автора, має неґативний вплив на прищеплення довір'я до державної бюрократії. Майже кожне бюро є порожнє, бо урядовці займаються, правдоподібно, іншими справами приватного характеру. А переїзд повз державну митницю стає навіть більше гнітючим: вулиця перед найпишнішим будинком міста Баку, столиці Азербайджану, виповнена дорогими закордонними автами, яких закупи є поза спроможністю державних пенсій бюрократів.

Слабі і підкупні бюрократії кишать на післясовєтській території, але прикаспійські країни, здається, мають їх більшу мірку. Хабарі поширювані на кожному державному рівні, хоча на найвищому це тяжко доказати.

В Казакстані, наприклад, 500 млн. дол., які заплатила готівкою фірма Мобил за свою частку оливних піль, нібито ніколи не були віддзеркалені в державному бюджеті. Немає сумніву, що державна еліта всіх прикаспійських країн живе краще, ніж вона могла б жити з державних платень, бо міністер Азербайджану, наприклад, заробляє лише 600 дол. місячно.

Майже всі публічні службові пости, які займаються збиранням грошей, мусять бути куплені. Наприклад, пост інспектора податків може коштувати біля 50,000 дол. В Узбекістані дозвіл на імпорт коштує 10 відс. вартости товарів. На думку Н. Масанова, професора політичних наук в Алматському університеті, багато професорів бере хабарі від своїх студентів. Добра оцінка на річному іспиті коштує від 10 до 20 дол. Щоб скласти тяжкий іспит, коштує біля 200 дол.

Світовий банк встановляє, що в Азербайджані хабарі в медичних послугах, в доступі до лікарів, шпиталів і медицини становлять між 5 і 6 відс. домашнього валового прибутку, в порівнянні з тільки двома відсотками, які платить уряд на медичні пільги.

Европейський банк для перебудови і розвитку (ЕБПР) зробив аналізу 10 колишніх республік стосовно корупції. Оцінка підкупства була встановлена групою реґіональних фахівців. Від найбільше до найменше підкупних, ситуація виглядає так:

1. Таджикістан
2. Грузія
3. Узбекістан
4. Російська Федерація
5. Азербайджан
6. Україна
7. Туркменістан
8. Казакстан
9 Вірменія
10. Кирґістан

Інші вважають, що Казакстан і Азербайджан є найбільш корумпованими.

Частинно, корупція в країнах каспійського реґіону є спадщиною колишнього комуністичного режиму. Шараф Рашідов, перший секретар Узбецької комуністичної партії за часів Брежнєва, обікрав совєтську скарбницю на два більйони долярів, фальсифікуючи статистику виробництва бавовни. Тепер узбеки вважають його своїм героєм.

Теперішня напівреформована гібридна система сприяє нечесним урядовцям. Фірми з нечітко встановленими власниками „наймають" фіктивних робітників. Хто не має ринку на свої вироби, вдається до комплексних товарообмінних угод, з яких користає кожний посередник. Державні банки, які не мають акціонерів, надають кредит своїм приятелям, за винагородою. Коли канадська фірма Hurricane Hydrocarbons перебрала підприємство в Казакстані в 1996 році і встановила електронічні картки ідентичності для своїх працівників, 300 робітників „щезло" протягом доби.

Найгірший рід дрібної корупції спричинений надмірними державними реґулюваннями, які адмініструють малоплатні урядовці. Щоб вижити, вони не мають іншого виходу і тому працюють доривочно поза бюровими годинами, або займаються хабарництвом.

Можливості є великі. Підприємці, місцеві і чужі, мусять мати численні дозволи і задовільнити всякі інші вимоги стосовно довкілля, безпеки і драконічної податкової системи. За даними ЕБРП, найбільшою проблемою для чужих інвесторів на території колишнього СССР є оподаткування, яке є несправедливе і непередбачуване. Воно розмножує корупцію.

Кілька недавніх академічних досліджень вказують на те, що довір'я до державних інституцій і, головно, рівень корупції має великий вплив на державний економічний ріст. Загально говорячи, чим більше підкупна держава, тим повільніший буде її економічний ріст. Світовий банк у своєму минулорічному звіті про світовий ринок вказав, що корупція в країнах колишнього СССР була вища і державні інституції були менше гідні довір'я, ніж в будь якому іншому реґіоні, що розвивається.

Лариса Онишкевич

Маруся Чурай на сцені: 1988 і 1998

(Думки з приводу приїзду до Америки Львівського Театру ім. Леся Курбаса)

Ліни Костенко історичний роман у віршах „Маруся Чурай" (1979 р.) оснований на відомій історії подій переданих піснею „Ой, не ходи Грицю!". Поетеса подає у нім свою інтерпретацію, що Маруся, з болю, що Гриць зрадив її, сама собі приготовила отруту, а Гриць знайшов і випив. Головна увага не на акті зради і пімсти (як це у пісні), тільки на тому, чому Маруся відкидає Гриця, коли він приходить до неї день перед його одруженням з іншою. Суд над Марусею, засуд смерти, і в останній момент помилування від цього за наказом гетьмана — це тло подій.

Твір Ліни Костенко став популярним серед багатьох театрів України, які часто ставили його реалістично, на тлі побуту України XVII століття. Театр ім. Курбаса подає картини не зовсім за порядком картин твору. Дію представлено у реґресивному порядку, немов у сні; починається картиною, у якій мандрівний дяк (Олег Цьона) зустрічає опечалену Марусю (Тетяна Каспрук), яка іде на прощу до Києва. Тому тло сцени — ікони, немов стіна згущених іконостасів. Для сценографії мистець Андрій Гуменюк використав розмальовані поодинокі звої спущеної мішкової матерії. Ці звої справді висять окремо, немов церковні стовпи, але рівночасно вони немов творять стіну розписів старовинної церкви. Час-до-часу актори зі свічками просуваються поза тими напівпрозорими полотнами, а світла свічок підсилюють Марусине шукання спокою. Засвічені свічки також архетипно звертають увагу на шукання правди. Давні церковні пісні, яких актори співають з типовим їм стримано духовим виконанням, надають специфічної атмосфери у відповідних моментах.

Події суду над Марусею подані немов у болючому спомині-сні кружляючих голосів у голові. Тому Маруся під час цілої постановки напружена, як людина, що страждає у сні. Коли інші ставлять цю сцену у дуже серйозному тоні помпезного суду, режисер Володимир Кучинський передає події суду через призму пам'яті Марусі; тому чути тільки чиїсь голоси за тлом ікон, тому все у такому змішаному кружлянні і навіть базарному тоні, немов гудінні бджіл. Бо сам суд не був важливим для Марусі. Все це побічне до того, що Гриць помер. Тільки звук дзвінка немов порушує поодинокі сцени-спомини Марусі про їхню любов. І з'являється сам Гриць. Нестійкість і несерйозність Гриця немов підкреслена його ходженням на високих ходулях, які сам зробив. Рівночасно це подвійний засіб поставити Гриця (у Марусиному сні) вже майже поза землею, коли, упавши з них, він немов паде у чорну пустку гробу, якого сам собі спричинив.

У Марусинім сні-мареві присутні постаті ляльки, постаті людей, яких вона не сприймає реально. Тому у них вималювані червоні щічки немов на ляльках, тому у них ввесь час штучна усмішка на обличчі, тому навіть слова її матері на суді Маруся бачить не у реалістичній картині, тільки журливоболячі слова, що виходять із усміхненого, люблячого обличчя. Елемент ґротеску підкреслює призму сну, а рівночасно звертає увагу не на самі події, тільки на дію, вибір і мотивацію вибору і дії, і Гриця, і Марусі. Зокрема Марусі.

1988

Львів. Це був перший рік існування Львівського Молодечого Театру-Студії. Ніхто не знав що можуть знову власті знайти у тексті „Марусі Чурай" Ліни Костенко. Ніхто не знав коли знову закриють театр (як і кілька місяців раніше). Кожний рядок тексту мав свої тогочасні підтексти. Увага сконцентрована на людині і її принципах, які тоді відносилися і до громадської, і національної відваги. Увага була і на традиції, на тих піснях Марусі Чурай, які нагадували історію і етичні вартості. Нагадували про недавні століття української людини. І тому коли після закінчення вистави актори сіли на сходи перед сценою і почали співати Марусині пісні — в повітрі немов проходив електричний струм. Кожний знав, що стає учасником не звичайного співу пісень, тільки частини цілого відважного тогочасного руху України. Звичайні слова „За світ стали козаченьки" мали ще й інші відгуки у слухача. І не тільки слухача, але і тих присланих урядових „хлопчиків", які під час вистави не зна-

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

Доля коней

Сучасні досліди підтверджують ідею, що приручення диких тварин, їх одомашнення не було винаходом людини, а довгим, повільним процесом взаємного пристосування, „спільної еволюції". З понад 4.000 родів ссавців, які в останніх 10.000 роках жили на землі, кінь є одним з кількох, приручення яких є дійсним успіхом. Велика плодючість і здатність коней до пристосування оформлювали їхнє існування і допомагали перемагати примхи природи, як теж часто жорстоку експлуатацію людиною у тяжкій сільсько-господарській праці, або під час проливання крови на війнах для людської слави. Як згадує історія, в 1286 році до Христа гіттіти та єгиптяни вжили понад 7.000 коней в одному тільки бою. А під Ватерлоо в 1825 році нашого часу 30.000 коней знаходилися в бойовому порядку. Сам Наполеон Бонапарт втратив був 20 коней під собою...

Зв'язок коней з багатством і аристократією такий давній, як і зв'язок з воєнним ремеслом. Вдача коней і їхня особлива роля в людській суспільності сприяли тому, що вони ставали радше предметом розкоші, ніж продуктивним ресурсом. Великий вплив на долю коней мала і колісниця (Chariot), тобто малий, сильний візок на двох колесах, який вони тягнули під час війни, перегонів і парад. Колісницю з кіньми міг мати лише багатий власник. Це вимагало точного пляну розподілу праці людей, вдержання приміщення і контролі витрат. Обчислюють, що колись у Британії пара коней в одному році споживала ячмінь, що збирали з 10 акрів землі! Виглядає, що такі витрати покривали в першу чергу королі і аристократи — від Єгипту та Ізраїля або Греції і Риму до Китаю і деяких „варварських народів". Популярність колісниці в Китаї в XII сторіччі до Христа здобула теж поважне економічне значення для імперії, бо збільшився імпорт і вирощування люцерни — кормової рослини для коней. А будова великої кількости колісниць збільшила попит на дерево, шкіру, робітників металю і колісних майстрів.

Коли ж у війську кіннота перебрала завдання колісниць, то в давніх Атенах найбагатші члени суспільности були кіннотниками. Знову ж у середньовічній Европі рицарі на конях стали „символом і наріжним каменем доби рицарства". Імператор Фредерик II одержав був в 1250 році листа від одного з рицарів-ковалів із ствердженням, що „нема ні однієї тварини більш благородної, ніж кінь, бо коні відокремлюють князів, маґнатів і рицарів від менш важливих людей". А в нашій історії записалося, що „козак і кінь були побратимами".

Найбільшу структурну зміну у відношенні до коней викликала механізація. Війна стала менш кривавою без коней, коли

(Закінчення на стор. 3)

Борис Кожин,
віцеадмірал, депутат
Верховної Ради України

Військово-морські сили України

III

Ухвала Державною думою та Федеральним вічем постанови про припинення розподілу Чорноморської фльоти та надання Севастополю російського статусу, угода про статус і умови перебування Чорноморської фльоти РФ на теренах України, угода про взаємні розрахунки, пов'язані з поділом ЧФ, угода про параметри поділу ЧФ, оголошення митної бльокади України, прискорене прокладання через Білорусь нового ґазогону Ямал — Гамбурґ, зумисні перешкоди у справі будівництва нафтового терміналу під Одесою з метою енерґетичного шантажу України, — ось далеко не повний перелік антиукраїнських кроків Росії, ось справжня суть прихованого від громадськости світу другого стандарту у ставленні Російської Федерації до України.

Аби вижити самій, Росія намагається у будь-який спосіб заволодіти багатствами України. Для цього Москва хоче примусити Україну „добровільно" об'єднатися з нею, як це зроблено з Білоруссю. Постає питання, чи вистоїть Україна перед таким тиском? Вірю, що вистоїть, мусить вистояти!

До питань національної безпеки належить і сфера інформаційна. І тут наші північні сусіди поводяться далеко не по-партнерськи. Скільки разів з телевізійних екранів, на радіохвилях, у газетах і журналах в грубій, а подекуди й брутальній формі велась атака на самостійну і виважену політику України, скільки разів висміювалися Президент нашої держави, інші урядові особи, історія України.

Мета таких публікацій завжди має глибоко антидержавний, антиукраїнський характер. Їх завданням є намагання за будь-яку ціну дестабілізувати становище в Україні, викликати в народі неґативне ставлення до влади, зокрема до Президента Леоніда Кучми, парляменту, Уряду, а також до тих рішень, які вони приймають...

Про те, що російські засоби масової інформації ні на мить не припиняють антиукраїнського наступу, засвідчує і часопис „Флаґ Родины" (м. Севастопіль). Ось що він друкує на своїх шпальтах: „Россія повинна бути гідно представлена у Севастополі і в Криму на законній підставі, на дуже довгу, на вічну переспективу".

Незаперечним фактом є і те, що за нашими діями, особливо щодо розвитку ВМС України, наш стратегічний партнер веде постійне і пильне спостереження. Саме так — пильне. Підтвердженням цього є стаття у часописі міністерства оборони Росії „Воін" під назвою „Чорноморська фльота: між минулим і майбутнім". Стаття надрукована під рубрикою „Хто господар в Чорному морі", і в ній висловлюється занепокоєння, що невеличка кількість нових кораблів у складі ВМС України — це „лише надводна частина величезного айсберґу ВМС України... ВМС України мають власну, досить могутню авіяцію... В короткий час Україна зуміла створити повнокровну бригаду морської піхоти"... Це говорить лише про одне: Росія ретельно оберігає свою ролю лідера на Чорному морі і пильно стежить за діями свого „стратегічного партнера".

Цієї „діяльности" не афішують ані російські урядовці, ані їхні засоби масової інформації, проте невидимі розвідувальні бої ведуться на території України активно і цілеспрямовано. Зоною найпильнішої уваги „бійців невидимого фронту" „стратегічного партнера" ось уже кілька років є Крим, Севастопіль і Причорноморський реґіон.

Антиукраїнська спрямованість діяльности розвідки Чорноморської фльоти засвідчує, що вона наполегливо втягувала і продовжує втягувати Чорноморську фльоту у холодну війну не тільки проти ВМС, але й проти України як суверенної держави. Багато фактів переконливо свідчать, що в Росії, Криму і Севастополі, на Чорноморській фльоті є сили, які дуже зацікавлені у тому, щоб ця війна з холодної в будь-який момент переросла у гярячу, у збройний конфлікт. У неоголошену війну проти України та її ВМС бійці „невидимого фронту" роблять вагомий внесок, постачаючи командування ЧФ необхідною інформацією навіть про настрої окремих офіцерів не лише ВМС України, а й ЧФ, так би мовити, потенційних військовиків України, про „неблагонадійні" формації і залоги кораблів.

Розвідка, як відомо, працює не сама на себе. Її послуги завжди мають державне замовлення і стабільно оплачуються. Їх потребують ті державні, політичні і військові керівники Росії, у яких існують далекосяжні пляни перегляду державного кордону з Україною, відриву від неї Криму і Севастополя. Ось чому їм дуже потрібно якнайдовше зберегти на її території Чорноморську фльоту, бо саме вона дозволяє російським візитерам типу Затуліна, Бабуріна, Лужкова і багатьом іншим горе-політикам заявляти про те, що Севастопіль і Крим були, є і будуть російськими. А згадаймо підготову та проведення навчань „Сі бриз-97", коли до останнього часу Російська Федерація відмовлялася від участи, робила все для того, щоб унеможливити маневри.

Чи не образливо це для України? Чи не загрожує це її суверенітетові, територіяльній цілісності, безпеці? Відповідь однозначна: так, загрожує. Бо як інакше можна розцінити заяву однієї з шовіністичних організацій Севастополя, яка договорилася до того, що „до складу Росії повинні безумовно входити всі землі, на яких російське населення становить більшість. Це єдиний критерій визначення кордонів російської держави" Так міркувати може не звичайний партнер, а тільки Росія, партнер „стратегічний". Це і є подвійні стандарти у політиці, про які я уже говорив. І ми не можемо, не маємо права не розуміти, що здійснення цієї політики є смертельною загрозою для суверенітету України.

(Продовження буде)

Леся Храплива

Лесі Українці

Ніжна конвалії, чиста і біла,
Душе живучий безсилого тіла,
Квітко поетів, розкішна думками,
Твоє ім'я — на скалі Ломикамінь!
Твоє ім'я — гордих лицарів мрія
І свободи жага, без надії — надія!
Ти досвітні вогні запалила собою,
В боротьбі ти несла вільне слово, як зброю.
Пролітала віки і простори безкраї,
А у серці несла те, що ввік не вмирає.
Процвітай нам в серцях у троянднім блакиті,
Хай лунає нам сім Твоїх струн — заповітом.
Хай живе в нас повік Твоє слово і слава,
Будувати учить власну хату і право.

Доля...

(Закінчення зі стор. 2)

їх заступили танки. А коли трактори визволили коней з ярма праці, то виявилися більш працездатними. На дорогах автомобілі осягнули монополію і, як колись коні, стали символом престижу для власників.

І яка ж доля зустріла коней, коли вони стали безробітними? Тепер понад 60 мільйонів коней на світі є радше пестунчиками, ніж знаряддям війни і праці. Такий, однак, стан існування має і мінуси, бо зроджує небезпеку втрати поблажливости. Причина, мабуть, і в тому, що часами переглодовані, недотреновані, пещені приручені тварини можуть себе почувати не зовсім щасливими...

Тим часом на волі блукає щораз більше диких коней і вже досить поважно загрожують багатьом крихким екологічним системам нашої планети, а перенаселення стелить шлях до голодової смерти. Завдяки, однак, добробутові доля сприяє прирученим коням. Вони втішаються кращим і більш ситим життям, виступаючи на сценах розваги, спортових майданах, вуличних парадах і стадіонах для перегонів. Здобувають медалі і нагороди а ті, що на них ставлять гроші (gambling), багатіють або ...біднікють. Остаточно коні стали предметом комерції, капіталовкладу, більйонової індустрії і уваги засобів масової інформації.

Від часу, коли грецький історик і військовик Ксенофон (430-355 р. до Христа) писав, як поводитися з конем, щонайменше 40.000 книжок на цю тему досі появилося у світі. Одну з них видало минулого року Видавництво „Вільна Преса" п. з. „Природа коней" ("The Nature of Horses"). Автор книжки Стефан Будянський — журналіст наукового жанру. Він на 290 сторінках зібрав доказовий матеріял про еволюцію, фізіологію, інтелігентність, поведінку коней, а популярним охопленням проблем зацікавив читача.

В одному розділі книжки провідною темою є Дереївка недалеко міста Дніпропетровського в Україні. Тут археологічні досліджування відкрили кости Equus Caballus, що жив 6000 років тому. То було на початку приручення, бо на це зложилися географічні обставини і середовище якраз тоді, коли зближалися людина і тварина. Саме цьому дуже тоді сприяла країна степів на північ від Чорного моря. Археологічна знахідка з Дереївки — вудила в роті коня — вказує на те, що спершу коней вживали для їзди верхи. Зважмо, що це було 500 років раніше від відомого досі знайденого найстаршого колеса, який дав початок колісному рухові. Автор книжки обстоює, що „приручені коні, які нині є на світі, можуть всі (may well all) виявитися нащадками коней, що їх приручено в Україні 6.000 років тому".

Маруся...

(Закінчення зі стор. 2)

ли, за що можна скритикувати ті пісні, а після вистави чіплялися з різними питаннями тих львів'ян, які сиділи біля нас, закордонних гостей...

1998

Ню Йорк. Театр Курбаса тепер є повноцінним театром, а не студією. Своїм рівнем, своєю вимогливістю та іскрою театр став на найвищому рівні серед тих кількох інтелектуальних театрів України, які до сьогодні ставлять вистави тільки українською мовою. І в ці економічно жорсткої часи — театр зумів утримати віданість талановитих, першоякісних і рівночасно одержимих своїм театром акторів, які нераз справді живуть немов тільки Божим духом. Мистецьким духом.

Сьогодні політичне тло відмінне. Сьогодні нема того напруження, що з тексту може раптом вийти щось крамольне. Сьогодні ми звертаємо більше уваги на слово, слово про людину і спільноту: зрада і вигода, чи вірність і етичні принципи. Більше підкреслено запримічується опис події з Байдою, якого пізніше рідний нащадок може відцуратися і саджає на гак. Більше замітні гротескні постаті, рухи, немов відділюючи увагу від менше важливих подій.

Сьогодні постановку сприймаємо вже не з романтичним напруженням, тільки з дозрілим філософічним роздумуванням теж автора і режисера. Чуємо ті самі слова про заслуги Марусі для народу — саме через історію і через мистецтво. Те саме усвідомлення, що може статися з народом без власних поетів і мистців (актори-ляльки, мов каліки, рухають ротами — але без слів і без звуків). Це також сьогодні має знову своє питоме значення.

Коли актори, режисер і всі співпрацівники театру вийшли на сцену і сіли на сходи й співали ті самі Марусині пісні — не було напруги небезпеки у повітрі, але було сильне відчуття свідомости тяглости традиції, настільки ці твори мистця живі по обох боках океану. Було відчуття того, настільки справжнє мистецтво непроминаюче, коли на кілька століть одна творча людина може залишити свій вічний слід в історії рідної культури і свідомости, коли ще пам'ятають тексти її пісень. Але знову — пісні це тільки символ того спільного, непроминаючого.

Згадали св. п. Едварда Козака

8-го лютого ц. р. відбувся цікавий літературно-мистецький концерт в Українському Культурному Центрі у Голливуді на Фльориді. Концерт-монтаж мав лірично-веселий характер.

Весь дохід з концерту було призначено для „Рідної Школи" ім. Тараса Шевченка.

Програма була оригінальна тим, що переплілася монологами Гриця Зозулі з музичними, танцювальними і вокальними виступами.

Іван Хоптій привітав публіку і розвеселив усіх народною сміховинкою. Дует дотепно змодернізовано лібретто Карася і Одарки з опери „Запорожець за Дунаєм" відспівали дуже добре сам автор Осип Головацький і Євгенія Короленко.

Про літературну і мистецьку творчість Едварда Козака поінформувала слухачів Мирослава Андрушка, як рівнож у п'ятьох частинах відчитала „історію життя" Гриця Зозулі і його роздумування.

Оригінальність була в тому, що кожну фазу з його життя вона представила у образовій формі.

Ми думкою повернулися у чарівні Карпати, на полонину, де паслися вівці, де гуцул виграває на сопілці тужливі гірські пісні.

Опісля втечу Г. Зозулі у ліси, де переховувалася УПА перед навалою совєтської армії.

Третя фаза його життя, це скиталыщина з уціхою характеристичною таборового життя. Четверта — виїзд до Америки, і фінальна — лист Г. Зозулі до старого краю.

У цьому М. Андрушка виявила різногранний талант. Публіка дуже позитивно реагувала на кожний вихід її на сцену.

Рівною великою атракцією були наші популярні танцюристи з Маямі і тріо сестер Максимович. Пісня „Верховино, світку ти наш" полонила душі слухачів. У них дуже добре згармонізовані голоси, добра інтерпретація і тонкість музичних нюансів. Цим можна їх включити до наших кращих терцетів.

Молодий піяніст Михайло Угляр виконав добре і з чуттям „Фантазію" Моцарта. Концерт закінчився дуже чарним фіналом. Діти Рідної Школи у супроводі учительки пані Уляни Романів відбули дитячу програму, зложену на підставі віршів Я. Козака. Імпровізовану звірят — учнів у лісі, вони закінчили молитвою:

Дай же, наш
небесний Отче,
Щоб ясна була, як сонце,
І моя мала душа,
І щоб Україна вся
Світлом правди і добра
В наших душах зацвіла.

Прощальне слово сказала М. Андрушка. Концерт залишив по собі приємне враження, а на згадку про нього — нев'янучий успіх.

Ярослав Підручний

Екзекутива НТШ-А обговорила ряд справ

Ню Йорк (О. К.). — Тут в будинку НТШ-А відбулися цілоденні наради поширеної Екзекутиви НТШ-А, в суботу, 14-го лютого, під проводом голови, проф. Леоніда Рудницького. Зібрані члени Екзекутиви обговорили ряд актуальних питань, як теж звітували зі своєї обширної праці останніх місяців та про переведені ними імпрези. Тут на перший плян висунулися дві успішні наукові конференції, організовані членами Екзекутиви НТШ-А, а це презентація українсько-чеського словника і наукова конференція до 80-річчя Української революції, переведена у двох днях з участю численних наукових сил із ЗСА, як також з України. У підсумках звітування з цих двох вдалих імпрез стверджено, як потрібні саме такі наукові конференції з участю міжнародних сил та відповідною інформацією про них для широкого загалу.

Незвичайно цікавий був звіт екзекутивного заступника голови НТШ-А д-р Лариси Онишкевич, яка перебувала на стипендії Фулбрайта впродовж чотирьох місяців у Львові та мала нагоду пізнати точніше наукове життя Львова, як також співпрацю діяльність НТШ-А, а зокрема відновлення давнього будинку. Обширно звітувала Л. Онишкевич про переведення успішної правописної конференції в Києві, метою якої було обговорення „відросійщення" правопису.

Як завжди, точно та діловo звітував про фінансовий стан НТШ-А заступник голови і фінансовий діловод Володимир Рак. Багато часу посвячено аналізі видавничої діяльности НТШ та інформаціям про НТШ в пресі чи окремому бюлетені, які є дуже потрібні. Обговорено плян Шевченківської наукової конференції 14-го березня, в якій братимуть участь прелегенти усіх наукових установ, включно із запрошенням Інституту ім. Гаррімана та Гарварду, з оригінальним змістом інтерпретації віршів Т. Шевченка. Участь у інших наукових сесіях, що на них отримано запрошення, були дальшою темою нарад, як також прийняття нових членів та вимог до членства.

Зовсім окремою точкою, яка вимагала обширного продискутування, була справа Енциклопедії УД та проблем, зв'язаних з нею. Звітував головний редактор Василь Маркусь, а всі присутні забирали голос в дискусії та в сугестіях для покращання і прискорення цієї так важливої для діяспори праці. Прийнято до відома, що в 1998 році не буде закінчена праця тому про ЗСА, а В. Маркусь заявив, що потрібує доконче помочі у редакційній праці і переведенні окремої конференції на терені ЗСА.

Прийняттям нових членів, участь НТШ-А у VI Світовому конгресі у Тампере та інші поточні справи закінчили повні діяльности наради, після яких відбулася доповідь для ширшої публіки д-р Л. Онишкевич про її перебування в Україні і презентація збірника її редакції, антології української драми п. з. „Близната ще зустрінуться".

Ю. Лужкова...

(Закінчення зі стор. 1)

донних Справ України відповіло на висловлювання Ю. Лужкова досить кволо і з запізненням на два дні. У заяві сказано, що територіяльної суперечки між Росією і Україною „ніколи не було і бути не може". Як і в Росії, зауважило МЗС, серйозні політики в Україні розуміють, що добрі відносини між Києвом і Москвою базуються на „взаємній повазі, суверенітеті і територіяльній недоторканості".

Молитовно пом'янули достойного душпастиря

1-го лютого ц. р. в Українській православній катедрі св. Володимира в Ню Йорку величаво, з молитовним піднесенням відбулася Панахида в 40-ий день упокоєння о. протопресвітера Володимира Базилевського, улюбленого й глибоко шанованого душпастиря, настоятеля собору впродовж понад двох десятиліть. Св. Літургію і Панахиду відправив Архиєпископ Антоній в сослуженні священиків: о. прот. В. Дякова, о. настоятеля Р. Тарнавського, о. С. Непреля, о. А. Кулика і о. диякона Католицької Церкви Ю. Малаховського, при гарному співі церковного хору під дириґентурою Стефанії Кулик.

Численно зібралися парафіяни, члени родини, друзі і шанувальники покійного, щоб віддати останню шану і помолитися за спокій душі відданого слуги Божого, дорогого батька, дідуся і прадіда, а також довголітнього активного діяча української громади. Після Панахиди, на запрошення родини, всі присутні взяли участь традиційній поминальній трапезі в церковній залі. По спільній молитві „Отче Наш" і трикратному відспіванні „Вічная пам'ять" Владика Антоній благословив їжу, а дальший провід перебрав заступник голови Управи катедри інж. Олександер Редько, який, привітавши духовенство і всіх присутніх, подав коротку біографію покійного о. Володимира, його заслуги, як духовного пастиря й представляв усіх, хто зголошувався до слова.

О. протопресвітер Володимир Базилевський народився 1903 року на Полтавщині, в священичій родині. Його науку в Полтавській семінарії перервала большевицька революція 1917 року, а через священиче походження його було позбавлено продовження університетської освіти й дальший тиск з боку НКВД не припинявся. Під час Другої світової війни о. Володимир з родиною еміґрує на Захід, де в таборі таких же знедолених ДіПі, в Зальцбурґу, Німеччина, як глибоко релігійна людина, наполегливо працює над розбудовою рідної УАПЦеркви й активізується в Союзі Гетьманців-державників. Переїхавши з родиною до Америки в 1950 році, покійний береться до фізичної праці для прожитку, а опанувавши англійську мову, працює в Ню Йорку як проєктувальник-конструктор висотних будинків, до виходу на пенсію в 65 років, коли здійснив свою давню мрію і прийняв сан священика. Останні 22 роки був настоятелем катедри св. Володимира до виходу на емеритуру на 93-му році життя, в 1996 році, хоч і далі щонеділі служив у церкві.

Покійний о. Володимир був шановний і люблений не лише своїми парафіянами, він по-християнському пригортав і новоприбулих українців, які виросли без Церкви, — десятки їх вперше приходили сповідатися у о. Володимира, замовляли Панахиди по рідних і хрестили в катедрі своїх дітей. Також був він неофіційним капеляном українського дипломатичного корпусу в Ню Йорку. Не зважаючи на свій похилий вік, о. Володимир побував на рідній Полтавщині й на цвинтарях освячував могили спочилих своїх рідних і багатьох земляків. Особливою рисою його була також толерантність, в дусі християнської любови, до українців греко-католицького віровизнання. Серед листів глибокого співчуття на адресу родини покійного надійшов лист Владики Василя Лостена, Єпископа Стемфордського. З Києва надійшли листи з некрологами від Гетьманського руху діяспори, що його очолював покійний, а теж від міжнародної фундації „Українського літопису". Теплим словом співчуття і визнання заслуг покійного душпастиря був лист В. Кузьмич, колишньої голови Об'єднання Православних Сестрицтв. В численних виступах зголошених до слова домінувала висока оцінка о. Володимира як заслуженого пастиря у Христовому Винограднику. Від імени парафії катедри, свій вірш, присвячений пам'яті покійного, прочитала Валентина Юрченко. Слідували виступи: о. Сергія Непреля, М. Турецького від Православної кредитівки, О. Гаєцької від хору „Думка", що його великим прихильником був о. Володимир, зворушливими словами згадували покійного від „Авіяліній України" М. Кравець. киянка-летун Л. Петраш. Від УКЦеркви Св. Духа промовляв о. диякон Ю. Малаховський, а настоятель катедри о. Роман Тарнавський у своєму слові підкреслив рису покійного — любов до ближнього. Глибоко змістовне слово на євангельські теми про смерть людини виголосив о. прот. Сергій Кіндзерявий-Пастухів. Наостанку Леся Бриньовська проголосила, що в пам'ять о. В. Базилевського Сестрицтво катедри складає пожертву в сумі 500 дол. на розбудову Свято-Михайлівського собору в Києві, а О. Редько подав, що Управа також дає на цю ціль 500 дол. В імени родини син покійного, інж. Юрій Базилевський подякував Владиці Антонієві, отцям духовним, хорові і всім присутнім за молитви і добрі спогади. Вдячна молитва Владики Антонія і спів „Вічная пам'ять" завершили молитовне поминовення визначного душпастиря.

В. Ю.

Просфора-ялинка в Ґлен Спей

Парафія української католицької церкви св. Володимира в Ґлен Спей традиційно кожного року завершує різдвяно-новорічно-йорданське святкування різдвяною зустріччю Просфора, яка завжди проходить урочисто, з пошаною до наших вікових традицій, гарних звичаїв, обрядів, які викликають зворушення у присутніх старших, що їх пам'ятають. На наших святкуваннях стрічаємо гостей з інших стейтів; цьому сприяє також, що наша церква притримується юліянського календаря, вони часто зауважують, що в нашій церкві мають почуття духового єднання з усіма українцями в світі. Престижеве видавництво, яке видає щороку календарі з 12 найкращими церквами в Америці, старанням мужа довір'я інж. Богдана Загайкевича, помістило цього року нашу церкву з її короткою історією зі заміткою, що це зразок дерев'яних церков в Україні, („Народна Воля" з 8-го січня), що збільшило зацікавлення чужинців нашою церквою.

Дня 8-го лютого по Богослужбі в церкві св. Володимира вірні обох парафій та гості заповнили врочисто і святково прикрашену церковну залю. На жаль, заля могла помістити тільки до 100 осіб. Помітним було, що вперше цього року було багато присутніх молодих родин і самітніх гостей, що належать до новоприбулих з України. Д-р Евген Грабарчук, муж довір'я і голова Церковного Комітету, відкриваючи свято, привітав пароха о. Петра Гронського, мужа довір'я інж. Богдана Загайкевича, д-ра Володимира Мантику, представника православної церкви Василя Босака, касира і організатора свята Ярослава Ґавура, головного радного УБСоюзу і управителя оселі „Верховина", д-ра Богдана Кекіша, директора Федеральної Кредитової Кооперативи в Ню Йорку, членів Церковного Комітету, радних міста Лямберлед Петра Мельника і Анну Ґрундел, секретарку міста Боднарюк, представників місцевих організацій, парафіян обох парафій та гостей.

Парох о. П. Гронський заінтонував коляду „Бог Предвічний" і при співі усіма благословив різдвяні страви свяченою водою та висловив признання присутнім, що так урочисто проявляють зв'язок з традиціями наших предків. Мґр Михайло Кіндрачук виголосив різдвяно-новорічне віншування, як то було „колись". Д-р Е. Грабарчук у своєму змістовному слові закликав не забувати наших звичаїв, вірувань і традицій, котрі давали силу, відвагу і мужність нашому народові переносити лихоліття під час ворожих займанщин і зберігають національну ідентичність на еміґрації.

Привіти чергувалися з колядами, що їх інтонував Я. Ґавур. Д-р Володимир Мантика від імені православної церкви і громади дякував парафіянам церкви св. Володимира за чисельну участь в ювілеї 25-ліття церкви св. Петра і Павла та за щедрі коляди на їхню церкву. Богдан Кандюк від Об'єднання Українців в Ґлен Спей привітав о. Петра, членів церковних комітетів і парафіян обох церков та побажав, щоб 1998 рік був кращим для нашого народу. Богдан Бродин висловив гарне віршоване вітання від УКК. Радний міста П. Мельник подякував українській громаді за чисельне голосування для вибору Управи міста. Я. Ґавур, вітаючи присутніх, запевнив, що оселя „Верховина" цього року буде продовжувати свою літню програму: спортові і танцювальні табори, фестиваль молоді і т. п. Приємною несподіванкою був новоприбулий з Тернополя Михайло Попек, який грав на акордеоні колядки та співав у супроводі акордеону пісні УПА. Приявні подякували за гарний концерт оплесками.

З признанням і подякою згадав д-р Грабарчук, що Надя Райш, наша парафіянка, двоє дітей якої ходять до місцевої школи, наполегливо домагалася від шкільних властей признання нашого Різдва і осягла, що Шкільна Рада прийняла рішення кожного року 7-го січня відзначати українське Різдво вільним від науки днем. Н. Райш є головою Батьківського Комітету. Рівночасно д-р Грабарчук привітав інж. Осипа Гапія, дириґента хору, організатора допомоги для СКУ, „Патріярхату" з 90-літнім ювілеєм, а присутні поставанням з місць відспівали гучно „Многая Літа".

Ведучий програмою д-р Е. Грабарчук висловив щиру подяку парохові о. Петрові, що, вітаючись з присутніми, створив приємну родинну атмосферу; присутнім за чисельну участь, за привіти, Василеві Босакові за вміле організування цієї зустрічі, Орисі Саляк за перепродаж квитків, М. Попекові за гарний концерт. Багата і добірна різдвяна трапеза була заслугою членок парафії під вмілою кермою Евгенії Явдошин і Анни Грицковян.

Отець Петро, дякуючи усім за чисельну участь, організаторам за влаштування і проведення свята в дусі єднання, побажав, щоб знову здоровими зустрітися за рік на нашій наступній традиційній Просфорі, і молитвою закінчив різдвяну зустріч.

Михайло Кіндрачук

Українець отримав 40 патентів

Відома світової слави електронічна фірма „Моторола" щороку на величавому бенкеті відзначає винахідників технологів, які причинилися до розвитку новітньої технології. Між ними був відзначений інж. Микола Міщенко, він отримав нагороду за 40-ий з черги патент. Його патенти з ділянки електро-оптичних механізмів відносні до кінокамер, кіновисвітлювачів, прозіркових апаратів, мініятюрних механізмів та корпусів з ділянки мобільних, портабільних та кишенькових радіотелефонів, так званих щільникових систем (cellular systems).

Інж. М. Міщенко народився на Полтавщині. Малолітним хлопцем з батьками та братами і сестрами від 1943 року поневірялись по згарищах та руїнах тодішньої Европи. Кінець війни застав їх в Австрії, а відтак мандрівка до далекої Бразилії. В кінці 1958 року родина переїздить до ЗСА. Оселившись в Чикаґо, одружується з Валентиною з дому Таран. Не встигло молоде подружжя влаштувати своє життя, як його покликають до військової служби, це ще більше утруднює життя подружжя, але, не падаючи духом, він використовує цю нагоду, вивчає англійську мову, з успіхом закінчує інтенсивний курс середньої школи, додатково закінчує курс креслярства. Повернувшись з військової служби, працює, а вечорами закінчує курс механічного дізайнера, відтак, вже маючи двоє дітей, вступає на вечірні курси до Чикаґського технічного коледжу і з успіхом отримує ступінь бакалавра з інженерської дисципліни механіки. Протягом 20 років працював для тоді відомої фірми Бел енд Гавелл. Там отримує перших десять патентів і нагороду винахідника 1983 року.

Від 1984 року затруднений як головний інженер у відомій фірмі „Моторола", там збільшив свою колекцію патентів до 40. В 1992 році отримав нагороду визначного оновителя, а в 1993–94 і 1995 роках на виставці електронічних приладів отримав перші нагороди за його дізайн кишенькових радіотелефонів. У 1993 році на науковій конференції в університеті Норт Каролайна, де мав доповідь на тему „Ґльобальна проліферація бездротних телефонів", його вибрали до складу Товариства науково-технічних дорадників корпорації „Моторола". Це є тісне коло добірних експертів з дисциплін технології та науковців, які слідкують за розвитком новітньої технології та рекомендують напрямок для верхівки корпорації. В грудні 1992 року віцепрезидент інтернаціонального відділу „Мотороли" доручив інж. Міщенкові відвідати Україну з метою перевірити можливості бизнесу та нав'язати контакти з відповідними людьми. Протягом 10-ох днів він мав зустрічі з американською амбасадою, з членами Міністерства Зв'язку України та з численними керівниками приватних та державних підприємств. Повернувшись назад, дав докладний звіт і вже в червні 1993 року відкрито представництво „Мотороли" в Києві.

Інж. М. Міщенко (зліва) отримує патенти від віцепрезидента европейського відділу „Мотороли"

Окрім своєї праці, інж. Міщенко також бере активну участь у громадському і церковному житті, ще бувши юнаком у Бразилії був членом управи Хліборобсько-Освітнього Союзу в Апукарана, заступником голови Товариства „Соборність" в Сан Павльо. В Чикаґо був заступником голови Комітету придбання фондів на досліди Великого голоду 1932–33 років Конґресовою комісією ЗСА, фінансовим референтом побудови пам'ятника Митрополита В. Липківського в С. Бавнд Бруку, член побудови пам'ятника жертвам голоду в Блуміндейл, був головою катедрального хору „Боян", головою Управи катедрального собору св. Володимира в Чикаґо, є головою Комісії зв'язку з Україною, заступником голови фінансового відділу Руху Допомоги Україні в Чикаґо та заступником отамана „Вільного Козацтва" в Чикаґо.

Подружжя Міщенків має троє дітей — Ліза, Анатолій і Катя, зять Марко, невістка Наталя та внуки Данилко, близнята Вікторця і Христинка. Вся родина Міщенків належить до 114-го Відділу УНСоюзу.

Бажаємо інж. М. Міщенкові дальших успіхів у праці та в громадському, церковному і родинному житті.

Іван Сірик

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 1-го БЕРЕЗНЯ 1998 р.

Перт Амбой, Н. Дж. Товариство „Запорізька Січ" 155 Відд. УНС повідомляє, що загальні річні збори відбудуться о год. 2-ій по пол, в залі української католицької церкви „Матері Божої, 380 Meredith St. Управа запрошує усіх членів 155 Відд. взяти активну участь . Також відбудеться вибір делеґата за заступника на 34-ту Конвенцію УНС. За Управу Анастасія Ковалюк — голова, Ярослав Завійський — секретар.

П'ЯТНИЦЯ, 6-го БЕРЕЗНЯ 1998 р.

Ню Йорк, Н.Й. Річні збори 184-го Відд. УНС відбудуться о год. 6:30 вечора в домівці Товариства „Самопоміч" при 98 Друга Авеню. На порядку: звіти, вибір нової Управи і делеґата на 34-ту Конвенцію УНС. Якщо на означений час не прибуде вимагана статутом кількість членів, збори відбудуться і будуть правосильні. Варка Бачинська — секретар.